

[Petra Petersen.]

af lovforslaget, således som befolkningskommissionen havde udarbejdet det, og af de grunde, som også befolkningskommissionen fandt talte for en moderskabsydelse.

Den egentlige årsag til nedsættelsen af en befolkningskommission var jo den stadig dalende fødselshyppighed. Fra 1921, da antallet af levendefødte børn var 78 815, dalede antallet af børnefødsler støt, indtil nedgangen kulminerede i 1933 med 62 780 levendefødte børn. Efter 1933 steg antallet af fødsler igen indtil 1946, da det udgjorde 96 111.

Det er interessant at følge kurven i efterkrigsårene og i kriseårene og se, hvordan befolkningens levevilkår giver sig udslag i en dalende fødselshyppighed. I dårlige tider ønsker folk ikke at sætte børn i verden; bedres levevilkårene for befolkningen, stiger fødslernes antal igen.

Også nu gør dette sig gældende. Siden krigens ophør har befolkningen her i landet, bortset fra enkelte klasser, haft en dalende levetid; på trods af forsikringer om det modsatte er forholdet det, at pristigningerne ikke kan dækkes af lønstigningerne. Dertil kommer det, når det drejer sig om fødsler, ikke uvæsentlige, at der i høj grad er boligmangel. Siden 1946 er antallet af fødsler stærkt dalende her i landet. I 1947 var antallet 91 714, i 1948: 84 938 og i 1949: 79 919.

De tal, jeg her har anført, viser med al tydelighed, hvilken vej vi går. På 4 år er antallet af fødsler dalet med 16 192.

Fra årene 1921 til 1933 var antallet af færre fødte børn 16 035. Især når vi tager befolkningstilvæksten i de mellemliggende år i betragtning, er dette en følelig nedgang. Fortsætter nedgangen, vil vi igen komme til at stå overfor at mangle ungdom, og problemet med aldersrenten, som der ingen unge er til at betale, vil trænge sig på.

For fødselstallets dalen i kriseår spiller den økonomiske utryghed, den dalende levetid en stor rolle. Dette var befolkningskommissionen da også klar over, da den udarbejdede forslaget om moderskabsydelse. I de mange år, der er gået, siden dette lovforslag blev udarbejdet, har kravet om denne lov været stigende. De økonomiske bekymringer bliver større, når en familie venter et barn, det viser i høj grad de mange henvendelser, mødrehjælpsinstitutionerne har. Selvom der er flere årsager til disse henvendelser, bl. a. mælkehjælpen, er der navnlig mange kvinder, der henvender sig om økonomisk støtte. Dertil kommer

de mange, der, også ofte af økonomiske grunde, henvender sig med ønsket om at få deres svangerskab afbrudt.

Mødrehjælpsinstitutionernes økonomiske kår er kendt; hverken den højtærede finansminister eller den højtærede socialminister behøver jeg at gøre opmærksom derpå. Denne udmærkede institution hemmes i sit arbejde af de økonomiske vilkår, hvorunder den arbejder. Det kendes altfor godt, og vi må derfor forvente, at der også på dette felt stilles større summer til rådighed for arbejdet. Men mødrehjælpsinstitutionerne kan ikke yde økonomisk hjælp til alle de mange kvinder, der henvender sig til dem, og resultatet er det, jeg så ofte har talt om fra denne talerstol: de mange kriminelle aborter. Aborternes uhyggeligt voksende tal og den dalende fødselshyppighed er de perspektiver, vi i øjeblikket står overfor.

Kravet om en moderskabsydelse er derfor større end nogensinde før. Det gælder for den enlige moder som for den gifte kvinde. Den øjeblikkelige hjælp er af stor betydning. Udstyr til et spædbarn i dag kan ikke skaffes under 300—400 kr., seng med madras og en barnevogn koster andre 400 kr., og ophold på en kommunal fødeklínik i 9 dage koster 80—100 kr.

Dertil kommer for en erhvervsarbejdende kvinde i mange tilfælde tabet af arbejdsindtægt under, før og efter fødslen. Lovforslaget om arbejderbeskyttelse, der skulle sikre de erhvervsarbejdende kvinder svangerskabshvile med dagpenge og sikre dem mod afskedigelse på grund af fødslen, blev ikke vedtaget.

Fabrikloven sikrer kun et lille antal af kvinderne; alle andre kategorier af kvinder, H & K, huslige arbejdere og mange andre, må klare sig selv, og mange må forlade deres arbejde før fødslen og er afskåret fra at komme tilbage til arbejdet igen.

Husmoderafløsningen, som skulle give kvinderne hushjælp under sygdom, også under fødsler, blev ikke det, mange havde ventet. Hjælpen skal betales — hvis den kan fås. Men mange kommuner gennemfører ikke husmoderafløsningen — detsamme som med hensyn til loven, der blev debatteret i går. Der er kommuner, som saboterer også denne lov og dermed uddannelsen af kvinderne. Grunden til, at de saboterer den, er antagelig, at de uddannede kvinder skal have større løn end de ikke uddannede. Mange steder gør man altså ikke brug af loven, og de steder, hvor man gør brug af den, mangler der i høj grad kvalificerede afløseré.